

Romarbrevet Kapitel 2. Övers och komm: Bo Giertz

Romarbrevet Kapitel 2 Även judarna, egendomsfolket, lever under Guds vrede (Rom 2:1–10)
Översättning

Därför är du utan ursäkt, du människa, vem du än är som dömer. Genom att du dömer en annan, fördömer du dig själv. Du syndar ju, du också. Vi vet, att Guds dom verkligen drabbar dem som handlar på det viset. Du tror kanske att just du skall slippa undan Guds dom, du människa som dömer dem som handlar orätt och ändå gör som de? Eller kanske du tror att man kan ringakta Gud, därför att han är så rik på godhet och skonsamhet och tålmod? Vet du då inte att Guds godhet vill driva dig till bättring? Genom din hårdhet och ditt hjärtas obotfärdighet hopar du över dig en vrede, som kommer att drabba dig på vredens dag, när Guds rättvisa dom blir uppenbar. Då skall han ”vedergälla var och en efter hans gärningar”. De som uthålligt gör det goda och söker härlighet, ära och oförgänglighet, de skall få evigt liv. De som hävdar sig själva och är olydiga mot sanningen och i stället lyder orättfärdigheten, de skall drabbas av vrede och förtörnelse. Nöd och ångest skall komma över varje människas själ som gör det onda, först och främst judens, men också grekens. Men härlighet och ära och frid väntar den som gör det goda, juden först och främst, men också greken.

Kommentar

Paulus har alltså sagt, att hedningarna är utan ursäkt. Nu fortsätter han: Därför är du utan ursäkt, du som dömer (han menar: du jude) – just därför att du är väl medveten om hur illa det står till bland hedningarna och ser med motvilja på deras moraliska förfall. Du vet att det finns en gudomlig lag. Men håller du den själv?

En jude kunde vara väl medveten om, att han var en syndare. Men han räknade med att han ändå hade en särställning, därför att han hörde till Guds folk. ”Om vi än syndar, tillhör vi likväl dig, eftersom vi känner din makt.” Hedningarna skulle bli ”dömda i vrede”, medan egendomsfolket skulle få ”tuktan i all mildhet”. Så läser vi i ”Visheten”, en av Gamla Testamentets apokryfiska böcker. Sådana tankar var så vanliga bland judarna, att Paulus inte behöver säga, vem han citerar eller vem han riktar sig till, när han tar upp dem. Tror du, att just du skall slippa undan domen? frågar han. Tror du att Gud skall ha tålmod med dig i det oändliga? Vet du inte att Gud låter bli att döma för att ge dig – just dig – tid till bättring? Här går du och samlar vrede över ditt huvud. Den kommer att drabba dig på den stora räkenskapsdagen. Har du inte läst i Skriften att Gud vedergäller var och en efter hans gärningar?

Sen ger Paulus en koncentrerad karakteristik av lagens väg till Gud. Evigt liv får den som lever efter lagen och håller den. Och det innebär inte bara utvärtes rättfärdighet. Det innebär att göra det goda och göra det med uthållighet. Det innebär att vara inriktad på Gud, att söka ”härlighet, ära och oförgänglighet” – med andra ord: söka Gud och hans rike av all sitt hjärta. Och Paulus menar naturligtvis, att här kommer vi alla till korta. Men i det här sammanhanget är det något annat han vill säga: att det inte är någon olikhet mellan oss människor inför Guds lag. Villkoren för frälsningen är alldeles desamma. Juden väntar sig kanske att frälsningen först och främst skall komma honom till del, därför att han hör till egendomsfolket. Riktigt, säger Paulus – men också Guds vrede kommer först och främst över juden, om han inte håller lagen.

Vi har som kristna all anledning att lyssna uppmärksamt, när Paulus talar till egendomsfolket. Enligt Nya Testamentet är ju den kristna kyrkan Guds folk, det nya Israel. Det är visserligen fråga om ett nytt förbund, som inte är grundat på lagen utan på Kristus. Men det finns ändå likheter som gör att vi kan falla för samma frestelser som Paulus här varnar judarna för. Den människotyp som Paulus här tecknar finns också inom kristenheten. Vi har alla något av den inom oss själva. Det är den människa, som har moraliska principer och ser olikheten mellan sin livsföring och andras (vilken kan ha sina goda skäl) och som för den sakens skull börjar se ner på ”de andra” och – halvt omedvetet – räkna sig själv till ett slags bättre människor. En annan motsvarighet har vi i det slags kristendom, där man räknar med att allt är i ordning därför att man är döpt och har religiösa intressen och lever ett anständigt liv. Eller det slags tro, som är väl medveten om att man är en fattig, syndig människa, men som aldrig på allvar frågar sig vad som kunde och borde bli annorlunda, utan tar förlåtelsen som en självklar sak. Det är alltsammans exempel på den andliga säkerhet, som Paulus här går till rätta med. Vad han gör obönhörligt klart är att den som lever så, han lever under Guds vrede och kommer under domen. Och hans ord riktar sig verkligen till oss alla, ”du människa, vem du än är som dömer”.

Gud gör inte skillnad på folk (Rom 2:11–16)

Översättning

Ty Gud gör inte skillnad på folk. Alla de som har syndat utan att ha någon lag, de kommer att förgås utan lag. Och de som syndade, fast de hade lagen, de kommer att dömas av lagen. Rättfärdiga inför Gud är inte de som hör lagen. Men de som gör lagen kommer att förklaras rättfärdiga.

När hedningarna, som inte har lagen, ändå av naturen gör vad lagen bjuder, så ger de sig själva en lag, fast de ingen lag har. De visar, att det som lagen kräver står skrivet i deras hjärtan. Också samvetet hos dem vittnar om den saken, liksom deras tankar, när de kommer med anklagelser mot varandra eller tar varandra i försvar. Så skall det visa sig vara på den dag, då Gud dömer det som gömmer sig i människorna genom Jesus Kristus, så som jag fått förkunna det i evangelium.

Kommentar

Guds lag gäller nämligen för alla. Har vi inte den uppenbarade lagen, den som finns i Skriften, så har vi i varje fall lagen skriven i våra hjärtan. Det finns en ”allmän uppenbarelse” och till den hör också samvetet och det sensorium för rätt och orätt, som finns hos alla folk. Hur vilset och osäkert det än kan vara, så kan man ändå inte undgå att veta, att det finns saker som man inte borde göra.

Vad Paulus vill säga är inte, att varje människa som följer sitt samvete kommer till Gud. Han påminner om samvetet och det naturliga rättsmedvetandet för att visa, att vi alla är utan ursäkt. På den dag ” då Gud dömer det som gömmer sig i människorna ” kommer det att visa sig, att ingen höll måttet, varken hedning eller jude.

Att lita på sin moral är att döma sig själv (Rom 2:17–24)

Översättning

Hur är det nu? Du kallas för jude och litar på att du har lagen. Du berömmar dig av Gud och känner hans vilja och vet vad som är viktigast i livet, därför att du hämtar din kunskap ur lagen. Du är övertygad om att du duger till vägvisare för blinda, till ett ljus i mörkret, till uppfostrare för de oförnuftiga och lärare för de omogna — därför att du äger kunskapen och sanningen förkroppsligade i lagboken. Du som har lärdomar för andra, har du inga för dig själv? Du som predikar att man inte skall stjäla, stjal du ändå själv? Du som säger att man inte skall begå äktenskapsbrott, begår du det själv? Du som avskyr avgudadyrkan, rof du själv åt dig av tempelskatterna? Du som berömmar dig av att ha lagen, vanäras du Gud genom att överträda lagen? ” För er skull blir Guds namn försmädat bland hedningarna ”. Så står det ju skrivet.

Kommentar

När juden – eller låt oss säga: den moraliska människan – menar sig höra till den rätta sortens människor genom sin lag och sina rättsbegrepp (eller sin ideologi eller sina ideal), så betyder det att man dömer sig själv. Det betyder nämligen ett ja till lagen. Man erkänner att den gäller. Men då skall också lagen gälla helt och fullt. Den är en väg till evigt liv – men bara för den som fullgör den. Och här kommer nu Paulus med sina rannsakande frågor. Du som håller på detta, lever du också som du lär? Utan att nämna det, har Paulus tydligen Jesu egen undervisning i tankarna. Han förutsätter att lyssnarna redan känner till den. Det fanns nämligen en grundläggande kunskap, som ” överlämnades ” till varje kristen, en kunskap som apostlarna ” mottagit ” av Jesus själv och som innehöll vad de själva hört och sett. Paulus förutsätter alltså i detta sammanhang, att alla kristna vet vad Jesus säger i bergspredikan: att det är äktenskapsbrott redan att se med begärelse på en annans hustru, liksom det är dråp att vredgas på sin broder. Den som berömmar sig av lagen blir samtidigt dömd av lagen, när den verkligen görs gällande. Dessutom förekom det naturligtvis också bland judarna, att man gjorde moraliska felsteg, fast det inte skedde så självklart och skamlöst som bland hedningarna.

Vad Paulus syftar på när han talar om att ” roffa åt sig av tempelskatterna ” (eller ” begå helgerån ” som uttrycket vanligen översätts) är inte klart. Det tycks som om somliga judar på något vis berikade sig med hjälp av hedningarnas tempelkassor utan att vara så noga med metoderna och utan att fråga efter om de förtjänade pengar på den avgudadyrkan som de så kraftigt fördömde.

Den sanna omskärelsen (Rom 2:25–29)

Översättning

Omskärelsen är visserligen nyttig, om du håller lagen. Men är du en lagbrytare, så är du med din omskäreelse ändå oomskuren nu en oomskuren håller lagens bud, bör han då inte i sin oomskurenhet räknas som omskuren? Den som kroppsligen är oomskuren men fullgör lagen blir då till en dom över dig, som trots bokstav och omskäreelse överträder lagen. Ty jude är man inte genom något utvärtes, och omskuren blir man inte genom något som syns på kroppen. Utan jude är man invärtes, och omskärelsen sker i hjärtat, genom Anden och inte genom lagens bokstav. Med den omskärelsen blir man ärad, inte av människor men av Gud.

Kommentar

Omskärelsen var för juden förbundet, ett bevis på att han hörde till Guds utvalda folk. Alldeles riktigt, menar Paulus – men förbundet kräver lydnad. Håller man inte lagen, så kan man inte åberopa förbundet. Då är man lika god som en oomskuren. Den verkliga omskärelsen sker i hjärtat. Den kan bara ske genom Anden, genom en inre nyskapelse.

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar, Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk, All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt

Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.

REGISTER: Nya Testamentet Romarbrevet